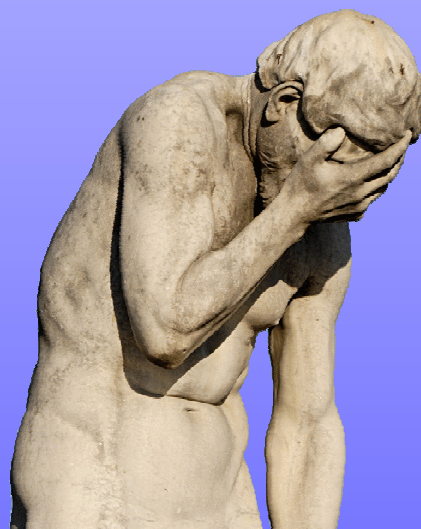

Dignitat i indignitat en 1999, els manifests

Carles Recio Alfaro

Antoni Fontelles Fontestad

Sábado, 12 de junio de 1999

Elecciones'99

Destacados valencianistas reconocen la labor desarrollada por el presidente Zaplana

Diversas personalidades de la cultura y la sociedad valenciana reconocen, a través de un documento, la labor en favor del valencianismo que ha desarrollado en los últimos cuatro años el presidente Eduardo Zaplana. Un total de 84 valencianistas, todos ellos defensores de la cultura, la historia y las señas de identidad de los valencianos, avalan este manifiesto en el que se asegura que

"Zaplana ha respetado y defendido la lengua valenciana, la Real Senyera, el himno regional y la denominación de Comunidad Valenciana, como únicos símbolos representativos de la identidad valenciana". Entre los firmantes: Voro López, Vicente Boluda, José Aparicio, Ramón Ferrer, Enrique Esteve, Arturo Virosque, Antonio Puchades, Carles Recio, Alfonso Vila y Francisco Antequera.

VALENCIA. (De nuestra Redacción.) — El manifiesto, titulado "Reconocimiento valencianista al presidente Eduardo Zaplana", ha sido avalado por una larga lista de valencianistas con el objetivo de dejar patente su apoyo a la labor desarrollada por el presidente Zaplana en favor de las señas de identidad de los valencianos. En él se hace una recopilación de lo que, a lo largo de los cuatro años de legislatura, ha llevado a cabo el presidente Zaplana en favor del valencianismo. En el manifiesto se recuerda que ningún otro político actual ha sido atacado como lo ha sido el presidente Zaplana, que ha sido objeto de graves insultos por parte del Bloc de Progrés que le organizó varias manifestaciones en contra secundado por afines al catalanismo.

El documento, entre otras cosas, dice:

Documento de apoyo.

Entre los firmantes del documento están Primo Yufiera, Antonio Ferrandis, García Asensio, Artur Ahuir, Camarasa, Amparo Peris, Martínez Roda, Enric Esteve, Ramón Ferrer, Donís Marín, Roca Traver, Concepción Monllor, Alfonso Vila y Antoni García Tortajada.

general de Junta Central Fallera. Manuel Camarasa, presidente Federación Folclora Tradicional de la Comunidad Valenciana.

Arturo Davis, presidente Seguidores de la Virgen.

Ignacio Carras Leonarte, presidente de la Cofradía del Santo Cáliz.

José Luis García Asensio, catedrático de violín.

Manuel Giner Miralles, médico "Waldo" Machado Da Silva, deportista.

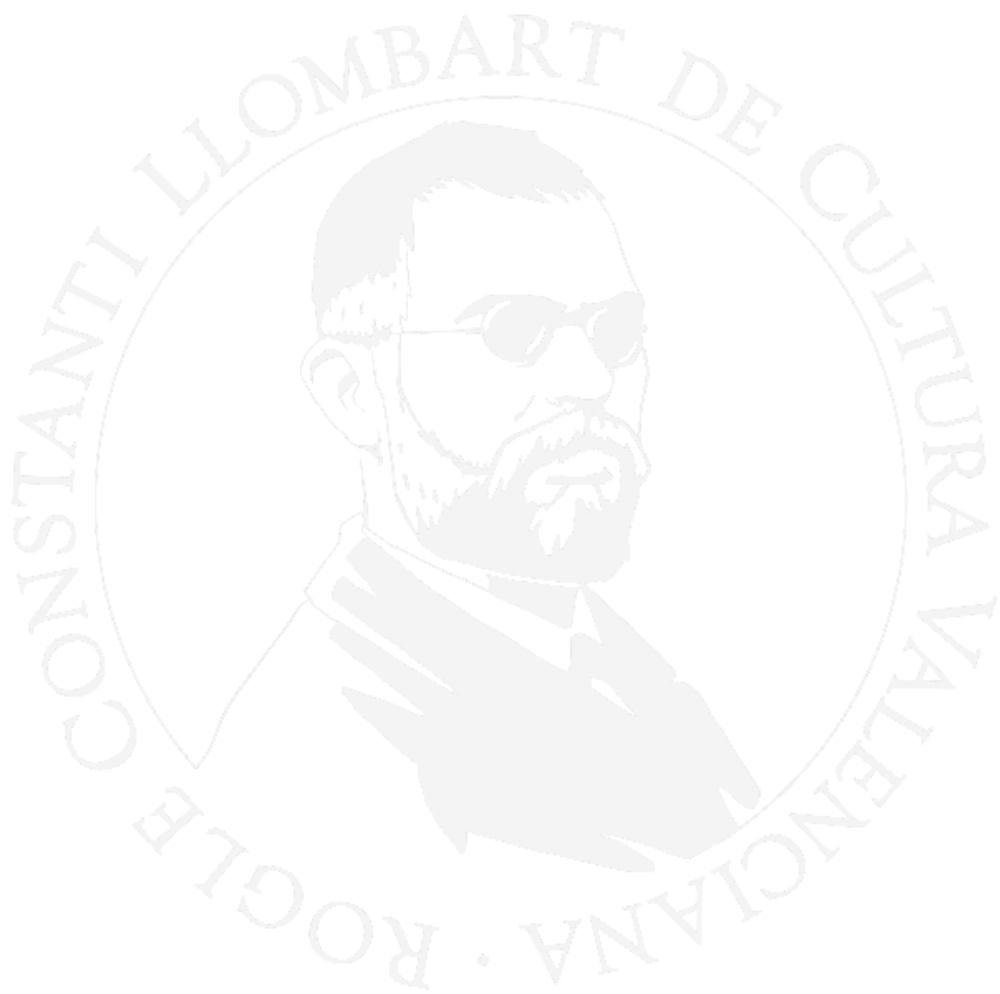
Federico Martínez Roda, catedrático de instituto, Julio de Miguel Martínez de Bujanda, abogado.

Ignacio Monzonis Marín, abogado empresario.

Francisco Roca Traver, vicedecano de la Real Academia de Cultura Valenciana.

Alfonso Vila Moreno, catedrático de Historia.

José Vilalmanzo C...

© Dels texts els autors

© D'esta publicacio Rogle Constanti Llobart de Cultura Valenciana

Image de portada: *Cain*, d'Henri Vidal, 1896. Jardí de les Tulleries, París.

Valencia, setembre de 2021

Index

□ Introduccio	5
□ El manifest de l'ignominia i cóm vaig intentar desactivar-lo Carles Recio Alfaro	9
□ El contramanifest de 1999: la dignitat d'uns pocs Antoni Fontelles Fontestad	15

Introduccio

L'any 1999, en juny, es celebraven eleccions municipals i autonòmiques. Des de les anteriors votacions en 1995, en que Unio Valenciana (UV) havia conseguit ampla representacio municipal –regidors i alcaldies en diverses localitats–, presencia en les diputacions provincials i constituït grup parlamentari en les Corts, el partit havia anat perdent credit i recolzament per part dels mijos de comunicacio, patia critiques internes i lluites pel seu control, Vicente González Lizondo, lider carismatic, havia mort..., tot lo qual anava a contribuir a una perdua de confiança per part de la ciutadania que podia girar l'esquena a la formacio politica. A les estratègies equivocades, intrigues internes, relaxacio a l'hora de defensar els seus principis fundacionals, desgast per la propia accio de govern –a on era soci del Partit Popular (PP)–, descontent de les bases..., es sumaria el transfuguisme d'importants carrecs publicos al seu adversari i soci.

Davant esta situacio de vulnerabilitat, el PP havia vist clar que devia intensificar l'estrategia de 'comprar' ad algunes de les cares mes visibles dels unionistes, que ya li havia donat bon rendiment des de 1995. Començà pels diputats en les Corts Valencianes: Fernando Giner (1995), la 'nacionalista' i consellera, ademes de vicepresidenta del partit, Mª Angels Ramon Llin (1999)... que no dubtaren en assegurar-se un lloc d'eixida en les llistes populars i, sense cap escrupul, traïcionar la confiança del llavors lider del partit Hector Villalba i la dels militants i votants que els havien portat al parlament valencià. Uns atres dirigents unionistes captats foren el diputat en Corts Rafael Ferraro (1995) –que feu un transit primer per un atre partit (IPCV)–, regidors de l'Ajuntament de Valencia, entre ells Mayren Beneyto (1997) o Alfonso Novo (1999); Vicente Ferrer –carrec organic (en 1995 es designat senador autonomic i militarà ya en el PP)–, i a carrecs menors: dirigents comarcals, regidors i algun alcalde.

Les enquestes auguraven un triomf rotunt del PP encapçalat pel cartagener afincat en Valencia Eduardo Zaplana, ya llavors president de la Generalitat. Pero aço no era suficient i s'havia d'instrumentalisar tambe al valencianisme cultural i conseguir d'este –entitats senyeres, directius i personalitats vinculades al moviment– una manifestacio explicita, una declaracio que evidenciara davant la nostra societat que el PP era el garant de la valenciania i que dividir el vot o adjudicar-lo a un partit com Unio Valenciana, que pareixia anava a desmoronar-se –aixina es venia en

els mijos afins a la dreta valenciana—, podria supondre el retorn del “catalaniste PSOE”.

Finalment Unio Valenciana obtingue un 4,76 % dels vots a nivell autonomic, es quedava a menys de 3 decimes de superar la barrera electoral que privava al partit d'entrar en el parlament. Un atre tant li ocorria en l'Ajuntament de Valencia.

Pero abans, el mateix dia de reflexio, es publicava un manifest titulat “Reconeiximent valencianista al president Eduardo Zaplana”. La reaccio per a desmontar aquella vergonyosa jugada va ser poc menys que impossible. L'intitulat ‘diario decano’ (per *Las Provincias*) trea, a pagina completa, noms i llinages dels que recolzaven tal infamia: persones vinculades a la Real Acadèmia de Cultura Valenciana —acadèmics— o a Lo Rat Penat —el president de la societat— figuraven entre els mes destacats; per contra, no es dignà a mencionar un ‘contramanifest’ firmat per valencianistes de similar relleu i provada trayectoria que no sucumbiren als cants de sirena en els que, sense dubte, els tentarien els seuaços de Zaplana.

De tots es conegut el resultat d'esta desvergonyida maniobra: uns obtingueren carrec public, regidories, presidencia de la Diputacio de Valencia, escan en les Corts, alguna direccio general en l'organigrama del govern valencià, contractes en l'administracio... i, mes tart, algun que atre lloc en la sucursal local de l'IEC, la AVLl, entre mes prebendes que no venen al cas. Els noms de tots els firmants estan senyalats en el document que per a memoria es guarda en les hemeroteques, el qual reproduim com a complement als dos articuls que hem volgut juntar pel seu interes i porque estan contats en primera persona, lo qual els dona mes valor si cap.

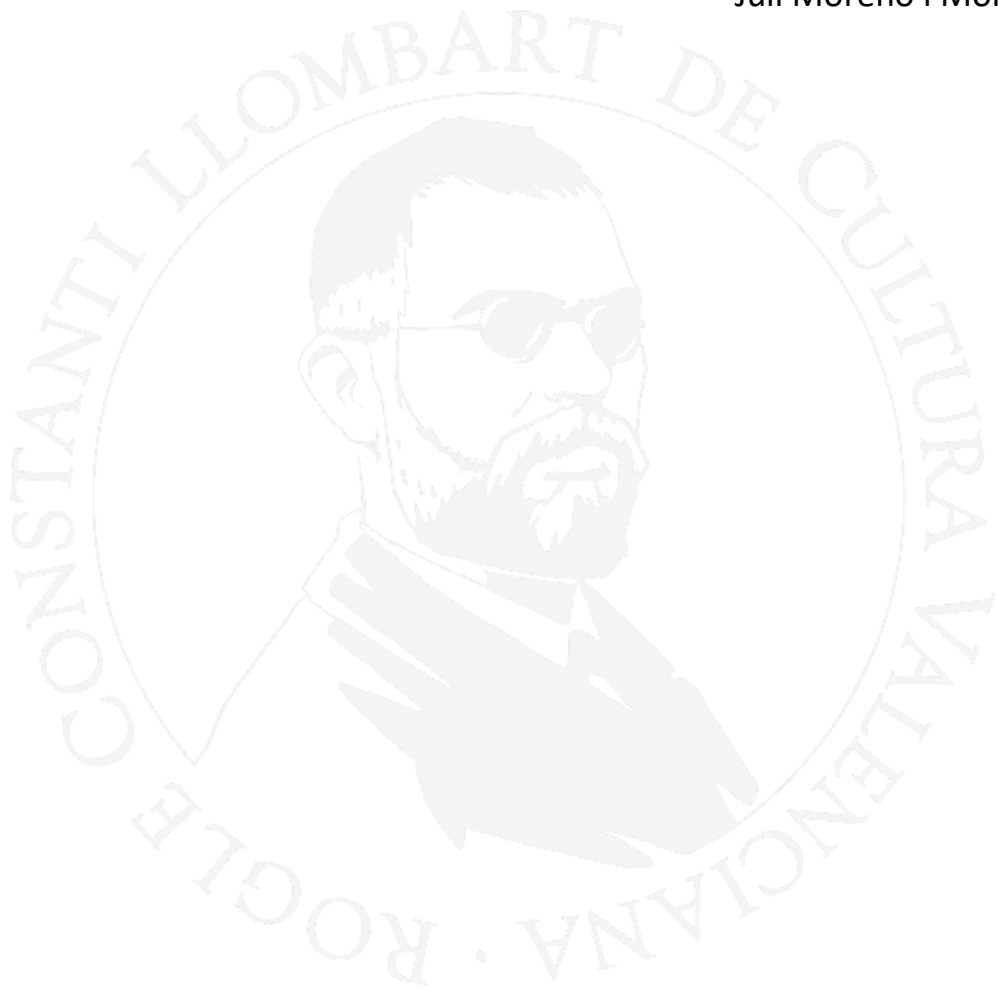
En El manifest de l'ignominia i cómo vaig intentar desactivar-lo Carles Recio parla d'algunes interioritats d'aquella jugada que, en poc de temps, contribuï a fer desapareixer a Unio Valenciana del panorama politic valencià i conseguir una important majoria del Partit Popular. Explica les coaccions que rebe per a obtindre la seua firma i la forma en la que intentà desacreditar el manifest.

En El contramanifest de 1999: la dignitat d'uns pocs Toni Fontelles es molt critic en qui es deixà seduir per aquella sibilina oferta del PP, puix considera que qui no volgue ser enganyat no caigue en l'enfilat i no fon particip d'aquella maniobra desestabilisadora del valencianisme civic i cultural que encara dura. La dignitat d'uns pocs revela les persones a les quals no s'atreveren a tentar o ad aquelles que renunciaren a formar part

del contuberni.

Els dos articles que se complementen i que ací s'ofereixen conjuntament foren publicats en juny de 2021 en la uep de la formació política Acció Nacionalista Valenciana. Agraïm el consentiment i la col·laboració de les parts interessades. El Rògle Constantí Llobart de Cultura Valenciana, en l'objectiu de difondre un poc més la nostra història recent, ha arreplegat estos dos testimonis interessants i útils als quals només ha afegit esta introducció contextual.

Juli Moreno i Moreno

Destacados valencianistas reconocen la labor desarrollada por el presidente Zaplana

Diversas personalidades de la cultura y la sociedad valenciana reconocen, a través de un documento, la labor en favor del valencianismo que ha desarrollado en los últimos cuatro años el presidente Eduardo Zaplana. Un total de 84 valencianistas, todos ellos defensores de la cultura, la historia y las señas de identidad de los valencianos, avalan este manifiesto en el que se asegura que

VALENCIA. (De nuestra Redacción). — El manifiesto, titulado "Reconocimiento valencianista al presidente Eduardo Zaplana", ha sido avalado por una larga lista de valencianistas con el objetivo de dejar patente su apoyo a la labor desarrollada por el presidente Zaplana en favor de las señas de identidad de los valencianos. En él se hace una recopilación de lo que, a lo largo de los cuatro años de legislatura, ha llevado a cabo el presidente Zaplana en favor del valencianismo. En el manifiesto se recuerda que ningún otro político actual ha sido atacado como lo ha sido el presidente Zaplana, que ha sido objeto de graves insultos por parte del Bloc de Progrés que le organizó varias manifestaciones en contra secundado por afines al catalanismo.

El documento, entre otras cosas, dice:

"Els firmants d'aquest document volen mostrar públicament el seu reconeixement a la feina valencianista desenvolupada per el president de la Generalitat Valenciana, Eduardo Zaplana. Lo que per als valencians ha sigut normal tota la vida, desgraciadament no ho va ser a lo llarg dels dotze primers anys de Govern Autonomic. Des de el moment en que va aplegar Eduardo Zaplana a la Generalitat, hem vist com eixa normalitat aplegava també a les institucions.

Real Senyera, Llengua Valenciana, Himne de la Comunitat Valenciana

Eduardo Zaplana ha respectat i defes la Llengua Valenciana, la Real Senyera, l'Himne Regional i la denominació Comunitat Valenciana, com a únics símbols representatius de l'identitat valenciana, com deuria d'haver-ho fet sempre l'anterior president o qui ostente la màxima representació del poble valencià.

Ha defes en Madrid el reconeixement del fet diferencial valencià, dins de la ponència de la reforma constitucional del Senat. Igualment, ha lluitat i s'ha manifestat en defensa dels interessos valencians, especialment els agrícoles, davant les autoritats franceses.

Raunions en la Academia de Cultura Valenciana

El president del Consell també ha impulsat la Proposició de Llei per a la creació de l'Academia Valenciana de la Llengua, conseguint sa aprovació, per majoria, en les Corts Valencianes. En reiterades ocasions ha visitat i s'ha reunit ab els membres de la Real Academia de Cultura Valenciana, havent-li concedit al seu president, Xavier Casp, l'Alta Distinció de la Generalitat Valenciana.

Derogació de la homologació de títuls de valencià i català

Tal i com va prometre al aplegar al Govern Valencià, va derogar el Decret que homologava els títuls de valencià i català. Igualment, ha retirat les referències catalanistes que hi havien en els llibres de text dels escolars valencians i ha promogut la ensenyança en valencià en els col·legis. Ha impulsat i patrocinat l'edició de llibres d'autors en Llen-

Documento de apoyo.

gua Valenciana. I des de el primer moment ha complert el seu compromís personal de dependre i utilitzar la Llengua Valenciana.

Eduardo Zaplana va presentar davant les Corts Valencianes i va aconseguir que s'aprovà la Llei de Patrimoni Cultural Valencià i les restauracions de lo mes representatiu: San Miquel i els Reisons, la Catedral de Valencia, la Real Basílica de la Mare de Déu, el Monestir de la Valldigna, etc. Ha promogut la consolidació de les bandes de música ab la creació de la Llei Valenciana de la Música.

Eduardo Zaplana ha sigut el primer president de la Generalitat Valenciana que ha assistit a la processó civica del 9 d'Octubre, acompanyant a nostra Real Senyera i canviant l'itinerari de la mateixa, a fi de que li se poguera rendir honors a les portes de la Generalitat.

El dia 6 d'octubre de 1998, Eduardo Zaplana va presidir i establir per el futur el dia de l'homenaje a nostra Real Senyera, que fou traslladada a Carcaixent. Uns dies després, va presidir en Albai l'homenaje al nostre Himne Regional, acompanyant personalment als familiars del mestre Serano.

Eduardo Zaplana, com qualsevol ciutadà que es precia, ha pres part en les distintes tradicions culturals i religioses valencianes: 75 aniversari de la coronació de la Mare de Déu dels Desamparats, Missa d'Infants, Traslalt i Processó de la Mare de Déu, Processó del Corpus, mantenidor de l'Altar de la Pila Bautismal de Sant Vicent, Setmana Santa Marineria, Batalla de Flors. Igualment, ha pres part en els actes de les Falles: crida, mascletaes, castells, ofrena de flors, i com a president sempre ha assistit a l'excursió de les Falleres Majors de Valencia, a les que ha rebut en el Palau de la Generalitat, al igual que ha fet ab moltes comissions falleres.

Eduardo Zaplana reconegué l'humanitat i valencianisme de Vicent González Lizondo assistint a l'homenaje que li se va fer per els seus amics i familiars.

Eduardo Zaplana ha suportat els mes durs insults i atacs personals procedents del catalanisme: "El Temps", Bloc de Progrés, Partit Socialista del País Valencià, Gloria Marcos, Euseu Climent, etc., per defendre les senyes d'identitat va-

"Zaplana ha respectado y defendido la lengua valenciana, la Real Senyera, el himno regional y la denominación de Comunidad Valenciana, como únicos símbolos representativos de la identidad valenciana". Entre los firmantes: Voro López, Vicente Boluda, José Aparicio, Ramón Ferrer, Enrique Esteve, Arturo Virosque, Antonio Puchades, Carlos Recio, Alfonso Vila y Francisco Antequera.

Entre los firmantes del documento están Primo Yufra, Antonio Ferrandis, García Asensio, Artur Ahuir, Camarasa, Amparo Peris, Martínez Roda, Enric Esteve, Ramón Ferrer, Donis Martín, Rocca Traver, Concepción Monllor, Alfonso Vila y Antoni García Tortajada.

lencianes.

Sabem que queden coses per fer, pero confirmem en la continuïtat d'esta política valencianista. Creem que en estos moments es bo recordar tot lo mencionat, que, encara que era normal per a nosaltres, no ha sigut oficialment fins l'arribada de Eduardo Zaplana a la Presidencia de la Generalitat Valenciana."

84 firmantes

Entre los firmantes del documento, encontramos: Artur Ahuir, filólogo.

Alex Alemany, presidente del Círculo de Bellas Artes de Valencia.

Francisco Antequera Alabau, seleccionador nacional de ciclismo.

José Aparicio Pérez, arqueólogo y secretario Real Academia de Cultura Valenciana.

Ricardo Arias, deportista.

Vicente Boluda, empresario.

León Esteban Mateo, catedrático de Historia de la Educación, Universidad de Valencia.

Enrique Esteve Mollá, presidente de Lo Rat Penat.

Ramón Ferrer Navarro, doctor en Historia, Universidad de Valencia.

Enrique García Asensio, director de la orquesta de Radio Televisión Española.

Antonio Mestre Sanchis, catedrático de Historia Moderna, Universidad de Valencia.

Eduardo Primo Yufra, científico y catedrático de la Universidad Politécnica de Valencia.

Antonio Puchades, futbolista.

Carlos Regio, presidente del Instituto d'Estudis Valencians.

Arturo Virosque, presidente de la Cámara de Comercio de Valencia.

Juan Ferrando Badía, catedrático de derecho de la Universidad de Valencia.

Antonio Ferrandis, actor.

Voro López Verdejo, filólogo.

Salvador Guaita Piles, artista fallero.

Santiago Cerveño Guimerá, ex presidente Junta Central Fallera y ex concejal del Ayuntamiento de Valencia.

Amparo Peris Pallardó, presidenta Amics del Corpus.

José Luis Pérez Abad "Noven", artista fallero.

Vicente Cerezo Pascual, presidente del Altar Ruzaña-San Vicente.

Donis Martín Albizuza, secretario

general de Junta Central Fallera.

Manuel Camarasa, presidente Federación Folklore Tradicional de la Comunidad Valenciana.

Arturo Devís, presidente Seguidores de la Virgen.

Ignacio Carrau Leonarte, presidente de la Cofradía del Santo Cáliz.

José Luis García Asensio, catedrático de violín.

Manuel Giner Miralles, médico.

"Waldo" Machado Da Silva, deportista.

Federico Martínez Roda, catedrático de instituto.

Julio de Miguel Martínez de Bujanda, abogado.

Ignacio Monzonis Marín, abogado empresario.

Francisco Rocca Traver, vicedecano de la Real Academia de Cultura Valenciana.

Alfonso Vila Moreno, catedrático de Historia.

José Villalmanzo Cameno, historiador del Archivo del Reino de Valencia.

Chico Gaa Abad, psicólogo.

José L. Albiach Esteban, ex vicepresidente Junta Central Fallera.

Amando Serra Cortés, artista.

Vicente Raballay, escritor.

Concepción Monllor Esteban, Grup de Donos Valencians.

José Vicente Ballester Dolz, funcionario.

Alberto Martí Esplugues, empresario.

Emilio Lisart Borrás, presidente Altar San Vicente La Cañada.

Antonio Loyva Valero, presidente Real Hermandad de Jesús con la Cruz.

Francisco Blanch Soria, ex asesor Junta Central Fallera.

Miguel A. Belenguer, presidente asociación sociocultural Atarazanas.

Vicente Bosch, jefe de Deportes de Canal 9.

José Cosí Sánchez, presidente del Consejo Mundial de Formación profesional.

Pascual Durá, gerente Consell Metropolità de l'Horta.

Ramón Almazán, profesor titular Universidad de Valencia, ex presidente de la Sociedad Filarmónica.

Mario Monsal, catedrático de piano.

José A. Pelajero Vila, cronista de Vallada.

Concha Parra Beneyto, valencianista.

Enrique Esteller Sanchis, valencianista.

José Luis Peris Villanueva, director sección del Institut d'Estudis Valencians.

José Guillén, valencianista.

Esteve Ricard, licenciado en Filología.

José Barrado Catier, licenciado en Historia.

Maria Dolores Minrote Bernal, escritora.

Tomás López Rodas, escritor, presidente Grup Heura.

Angels Fernández Rico, escritora y licenciada en Historia.

José Luis Abad Rubio, fotógrafo y escritor.

Carlos Poveda Escrivá, escritor.

Antonio Manuel Pérez Sanchis, valencianista.

José Melero Canet, editor.

Alex Taberner Serrano, pintor.

Antoni García Tortajada, escultor.

Alejandro Lestán Grau, investigador.

Tienda de campaña

Para una reflexión

Por el norte y por el sur, rusos y aliados, en una febril carrera de prestigio televisivo. La pinza se acaba de cerrar. No hay disparos, pero hay, por lo que se ve, una gran prisa por alcanzar la frontera de la provincia objeto de la disputa: el Kosovo medieval y en ruinas.

Hoy es el día de reflexión. Es una tradición, una clásica costumbre. Los candidatos se dan y nos dan un día de reposo. Aunque en realidad, en Valencia parece que la campaña se terminó ya el jueves al atardecer, y que ayer se dieron todos, al menos aquí, una especie de vacación, para concentrar los últimos esfuerzos en Alicante, una plaza, según es fácil colegir, donde las dudas de todos parece que la hacen mucho más atractiva.

A veces hace calor y a veces refresca. Es el tiempo de las brevas. Fela Martínez, ese chaval del que los alicantinos se sienten legítimamente orgullosos, fue ayer el protagonista de las Hogueras de San Juan. Llega el tiempo de la buena fruta, mientras los inspectores de consumo andan como locos buscando los productos belgas, el precipitado del artificio alimentario, el resultado de las rotas industriales: cereales y chocolate, almendra y nata, papel de colorines y otros productos no clasificables.

Hoy, día de reflexión, podríamos ir al Mercado Central y podríamos intentar el viejo ejercicio de recuperar el sentido del olfato. Primero, antes de entrar en la catedral de la alimentación, tiraríamos el cigarrillo, que cuando arde desde más de diez años que quinientos pollos belgas, según ha dicho al profeso Barbacid. Y luego nos dedicaríamos a olfatear el aroma de melocotones y albaricoques, plátanos y manzanas, pimientas y naranjas de verdad, para preguntarnos, antes de votar, día de reflexión, si en la Europa que vamos a tener en el futuro queremos que se agrande el artificio de una alimentación peligrosamente sintetizada o queremos, por el contrario, volver con naturalidad a los orígenes de la salud.

Dieta mediterránea equivale a salud, dicen. Pero el asunto está en saber cuánto queremos que nos quede de la dieta mediterránea y cuánto hemos perdido ya por el camino de la pereza, de la prisa, de la desgana que lleva escrito el gesto de dar a los críos cualquier cosa comercial en vez de un puñado de ciruelas.

Desde el Kosovo medieval van a empezar a llovernos, desde ahora, sorpresas muy desagradables. El lunes, tras estas elecciones, empieza para Europa el siglo XXI. Mañana, en las mismas elecciones, los valencianos tomamos también decisiones de extraordinaria importancia que van a configurar años que sin duda serán tan intensos como atractivos.

Puche

El diari *Las Provincias* a plana completa donava noticia del "Reconeiximent", el 12 de juny, jornada de reflexio, vespra dels comicis municipals i autonòmics de 1999.

El manifest de l'ignominia i cómo vaig intentar desactivar-lo

Carles Recio

En el primer semestre de 1999 anaven a celebrar-se les eleccions municipals i autonòmiques valencianes que tancaven el primer cicle legislatiu ostentat pel Partit Popular, després del període socialista de Lerma. Eren les votades per a reelegir a Zaplana en la Generalitat i a Rita Barberà en l'Ajuntament. També era el moment en que Fernando Giner, ex-UV, anava a entrar en la Diputació de València, encara que per mig d'una elecció indirecta.

S'havien complert els primers quatre anys de govern popular –i populista– i no es podia deixar res al caprici de la ventura. En eixe context va naixer el molt ignominios “Manifest” que es va titular “Reconeixement Valencianista al President Eduardo Zaplana”. Han passat més de 22 anys des d'aquell text, i seria un bon moment per a explicar cómo es va fer i cómo es va firmar aquell paper, ja que es un tema molt publicitat però no molt desenvolupat. Podem afirmar que ni va ser espontaneu ni va ser voluntari; la majoria de les firmes es varen arregar baix la força i la coacció que representa el “Poder”. Açò no eximix als firmants de la seua responsabilitat, però si acusa directament als instigadors de la trama, que van ser els polítics del Partit Popular que volien arregar-se la representativitat del valencianisme.

Al cap de més de dos dècades no ha parlat ni parla ningú d'aquell manifest. Zaplana es un ídol caigut que s'ha demostrat –presuntament– com un gran estafador i un enorme espoliador del Regne de València. Presuntament es el lladre més ambiciós que ha passat mai per la política valenciana, a pesar de contar en personatges que rivalisen molt altament en la seua capacitat per al furt i l'estafa. Ni els polítics d'aquella època parlen del manifest, ni els que firmaren expliquen per qué van firmar, perquè se'ls cau –o se'ns cau– la cara de vergonya. Redacte estes línies per-

que em sent obligat a demanar perdo al poble valencià i molt mes en concret als valencianistes de carrer.

Avalar aquell manifest va ser un fet deplorable, i, si no justificable, al manco el farem explicable. I ademes anem a desvelar l'operació de boicot intern que se me va ocórrer per a desprestigiar-lo. Zaplana estava inquiet perquè havia de revalidar el seu mandat. En aquells moments encara s'ocupava dels seus assumts "valencianistes" el seu amic murcia Jesús Sánchez Carrascosa, marit de María Consuelo Reyna, encara emperatriu de *Las Provincias*. Estem en 1999, un any clau. Es l'últim any que María Consuelo sera directora, puix en l'any 2000 l'empresa espanyola Vocento, propietaria del ABC, ya haura entrat en l'accionariat. Encara *Las Provincias* seguix la línia supostament valencianista que animava la directora, pero que en el cas del Partit Popular era pura frontera. Es predicava molt de valencianisme pero no se fea gens de valencianisme.

De manera paradoxica, el principal element de la preponderancia del PP era "el valencianisme", a pesar de que acabava d'aprovar la llei de "l'Acadèmia Valenciana de la Llengua" i de que en les escoles seguia exactament lo mateix que hi havia durant l'etapa socialista. El valencianisme real, el del poble, estava molt descontent en esta nova institució que estava llegalment regulada, encara que no s'havia pogut constituir per la falta d'acort entre els polítics per a nomenar als seus integrants. Per a eludir eixe descontent antiacademicista el PP inventa el "Manifest" que es fruit de l'oficina propagandística del gabinet del president de la Generalitat que detenta Sánchez Carrascosa. Observeu que la difusió principal del "Manifest" es dona a través de *Las Provincias*, el diari de la seua esposa, dona que era la principal interessada en que tot pareguera controlat per ella.

La meta del manifest era convencer als "valencianistes" de que Zaplana era "valencianista" o, per dir-ho de manera mes clara, volien fer creure als que consideraven "ignorants valencians" que un burro volava. Tot en l'única finalitat de guanyar les eleccions i seguir manant sense complir les promeses realitzades.

El manifest es una col·lecció de mentires publicitàries que el temps s'ha encarregat de desvelar completament. Tot era fals. Zaplana no se preocupà mai del valencianisme ni de les senyes d'identitat valencianes.

A Zaplana nomes li interessava forrar-se, lo que no era un secret per a ningú, a pesar de que cap polític del seu partit s'atrevia a dir res en contra d'ell. Ademés, Zaplana se les va enginyar per a tindre baix la seua influència a la Real Acadèmia de Cultura Valenciana i a la societat Lo Rat Penat, els seus dos focos principals per a reclamar firmes. Allí va acudir a exigir les firmes dels principals personatges de la cultura valenciana.

Yo vaig conèixer el manifest perquè em va cridar Manuel Tarancón al seu despatx i no nomes per a que yo el firmara, sino per a que buscara "intellectuals" que també el rubricaren. La meua relació en Tarancón era ja delicada, perquè des del moment en que vaig entrar a treballar en la Diputació com a funcionari interí havia rebut insinuacions molt directes per a que m'afiliara al PP. Yo nomes havia militat en el partit "Unio Valenciana", que en 1999 ja era una ombra de lo que havia seguit, i em resistia a incorporar-me a un partit d'epicentre madrilenyista.

En determinat moment vaig convèncer a Tarancón de que valia la pena que yo em mantinguera independent per a que no pogueren acusar-lo de corporativisme i així em vaig salvar d'afiliar-me. Però en aquells moments es demanava una firma i yo tenia damunt les oposicions que em podrien confirmar en la meua plaça. Vaig ser pràctic i vaig decidir firmar. Em vaig sentir acorralat i no vaig vore intel·ligent dir que no, pel risc evident de vore'm en lo carrer. Quan un treballador es veu en esta tessitura pensa en la seua família, en com assegurar la manutenció dels fills, tot lo que representa una continuïtat, que es necessari fer compatible en una dignitat que es posa en perill. Ademés, Tarancón, que recordem que va passar de la Presidència de la Diputació a la Conselleria de Cultura, m'exigia que buscara signatures de l'esfera de l'IEV, noms que representaren al valencianisme centrat. D'esta manera es volia compaginar el valencianisme de la RACV i el de l'IEV per a transmetre la desbaratada idea de que Zaplana els representava als dos. El meu pragmatisme es va barrejar en un atac inimaginable al manifest, però del qual em congratule molt. Yo no tenia possibilitat de no firmar i eixir airos.

Però podia actuar en respecte a les altres firmes que se'm demanaven. No estava disposat a buscar més soports al mentiros Zaplana i per a evitar-ho vaig pensar una treteta molt divertida. A mi se'm va demanar concretament que recaptara firmes entre els membres de l'Institut d'Estudis

Valencians, pero eixos assessors zaplanistes no tenien ni idea de quí eren. Si vos fixeu, no hi ha cap membre real de l'IEV avalant el manifest. Yo no volia col·laborar mes en aquella maixquerada i no ho vaig fer. A la molta pressió rebuda vaig respondre en un gol de rebel·lió. Yo ho vaig arreglar d'una manera molt ràpida: me vaig inventar els noms i els carrecs. Aixina, segons el meu pla, podria desllegitimar el "manifest" des de dins, puix els seus firmants eren de veritat uns fantasmes, exactament igual que els conceptes del seu contingut. Per açò, en el llistat figura un tal "José Luis Peris Villanueva" al que li vaig afegir l'inexistent carrec de "director secció de l'Institut d'Estudis Valencians". Si el busqueu per internet podreu comprovar que esta persona no existix.

La meua venjança contra aquell manifest manipulador va ser inventar els noms dels firmants, la qual cosa el descalifica per complet. Busqueu a Esteve Fillol Ricard, a José Guillén, a Joan Barrado Catier, a Angels Fernández Rico, a Antonio Manuel Pérez Sánchis... ni son escriptors, ni son valencianistes, ni existixen. Eren tots ells una pura falàcia per a boicotejar eixa comèdia des de dins i sobre tot per a evitar que valencianistes de veritat el firmaren. Estic segur que si yo haguera demanat la firma a personalitats de gran renom cultural segurament me l'haurien donada per mi, no per Zaplana. Ho haurien fet per fer-me un favor a mi, i s'haurien empastrat en esta falàcia. Yo no podia consentir-ho. Estic pensant en Josep Soler Carnicer, Rosa Arminyana, Marí Montañana, María Isabel Senis, Jesús López Sancho... Els valencianistes amics meus haurien ajudat a l'antivalencianiste Zaplana per mi, pero els vaig evitar el dilema tirant ma de bona cosa d'imaginació. Eix es el rigor d'aquell manifest. Ni es preocupaven de saber si un nom era real o no. I lo pijor es que mai no s'ha comprovat si els noms eren reals o no, per la qual cosa em pertoca a mi ara desmontar la tramoya del cas.

Actualment se debat sobre quí firmà i quí no firmà. Yo tenia en perill el meu lloc de treball, pero uns altres tenien unes ambicions molt concretes sobre les encara no repartides places en l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. No em cap dubte que molts dels valencianistes que accediren a firmar el grotesc manifest tenien les seues esperances en poder entrar en la nova institució, i per això ho feren. No cal explicar que alguns d'ells conseguiren els seus objectius (Artur Ahuir, Alfons Vila...) i uns altres, no.

Tambe es curios que determinats firmants ho facen a soles i uns altres com una unitat familiar (Voro López i la parella). Es meritori, per eixemple, que Alicia Palazón no firme, encara que el seu marit si que ho faça. Que els firmants i yo mateix vam ser uns moltons, no cap dubte. Ovelles interessades que no estavem enganyats, sino dispostos a deixar-nos enganyar. El poder de Zaplana era aborronador. A pesar de que en el nostre sistema “democratic” es presumixca de seguritat juridica, la realitat es que la falta de llibertat es absoluta, i les persones donen prioritat a les seues pors per davant de les seues conviccions. A partir d’esta premissa, que es molt comuna en l’esfera humana, ya s’ha d’examinar cas per cas els motius per a l’adhesio. Yo ya he donat els meus, i he explicat tambe lo que se’m va ocorrer per a desarticular la vil maniobra pepista. La gran ignorancia patriotica d’aquells espoliadors em va ajudar a invalidar des de la meua impotencia aquell manifest ignominios. A la mentira de Zaplana yo vaig respondre en una atra mentira ajustada a la seua imposicio. Ni Zaplana era valencianiste ni els firmants del seu manifest ho eren. Senzillament no eren res, per lo manco en la part meua. Cada u lluita com pot, i aixina va ser la meua batalla en aquella guerra.

El PP no ha logrado que el decano de la Real Academia de Cultura Valenciana, Xavier Casp, dé su apoyo a un manifiesto que alaba «el valencianismo» de Eduardo Zaplana. El documento, que incluye la firma de personas

hasta ahora próximas a UV, se fraguó en la oficina electoral del PP, que dirige Jesús Sánchez Carrascosa. La televisión ilegal que administra éste último lo difundió la noche del viernes, y ayer, día de reflexión, hizo lo propio

«Las Provincias». Miembros de la RACV y representantes de colectivos afines a UV respondieron con otro documento en el que acusan al PP de haber presionado a varias personas para que firmasen el manifiesto.

Personas hasta ahora próximas a UV firman el documento ideado en la oficina de Carrascosa

El PP no logra la firma de Xavier Casp para un escrito que loa «el valencianismo» de Zaplana

LEVANTE-EMV
VALENCIA

El asesor de campaña de Eduardo Zaplana y esposo de María Consuelo Reyna, directora y copropietaria del diario *Las Provincias*, Jesús Sánchez Carrascosa, había guardado para la víspera de la elecciones el golpe de gracia contra Unión Valenciana. La estrategia del PP, planeada al milímetro por Carrascosa, para apropiarse de los mensajes y del electorado de UV con el fin de obtener la ansiada mayoría absoluta cerró ayer su capítulo quizás más decisivo.

Destacadas personas, que tradicionalmente han pertenecido al sector cultural fiel a UV, han firmado un manifiesto que subraya «el valencianismo» de Eduardo Zaplana. El documento, titulado *Reconocimiento valencianista al presidente Eduardo Zaplana*, y desprovisto de la firma del presidente de la Real Academia de Cultura Valenciana, Xavier Casp, fue difundido la noche del viernes por la ilegal Valencia Te Ve, administrada por Carrascosa, y ayer por *Las Provincias* en la jornada reservada a la reflexión del electorado.

Invitados a firmar

Según fuentes consultadas por este diario que pidieron expresamente mantener el anonimato, el manifiesto se ha fraguado en la oficina electoral del PP, que dirige Jesús Sánchez Carrascosa. Las mismas fuentes precisaron que los firmantes fueron «invitados» a que avalasen con su nombre y apellidos el escrito en el que se loa la labor de Zaplana en los últimos cuatro años en favor de las señas de identidad de los valencianos.

Pese a los reiterados intentos del equipo de Carrascosa para que Xavier Casp estampase su firma en el documento, ésta no figura en la relación de nombres. Según las fuentes consul-

Zaplana y Casp en su última aparición juntos. MANUEL MOLINES

tadas, Casp no ha accedido a participar en la operación con la que el PP pretende hacer suya la bandera electoral de Unión Valenciana.

De las 84 personas que sí se han prestado a suscribir el documento, siete pertenecen a la entidad que preside Casp y algunos de ellos figuraban en la lista propuesta por el PP para formar parte de la Academia Valenciana

de la Lengua. Así, aparecen el filólogo Artur Ahuir; el secretario de la RACV, José Aparicio; el catedrático de la Universidad Politécnica de Valencia Eduardo Primo Yúfera; el catedrático de Derecho Juan Fernando Badía; el vicedecano de la RACV, Francisco Roda; el catedrático de Historia Alfonso Vila, y el presidente de Lo Rat Penat, Enric Esteve. Este último se dio de baja en

Unión Valenciana el pasado 4 de junio y el viernes publicó un artículo en *Las Provincias* en el que daba su respaldo a Zaplana, una actitud reprochada duramente por destacados miembros de Lo Rat Penat que la atribuyen a «la mano de Zaplana». El manifiesto, que asegura que el presidente «ha respetado y defendido la lengua valenciana, la Real Senyera, el himno regional y la denominación Comunitat Valenciana como únicos símbolos de representación de la identidad valenciana», cuenta con el aval de otros destacados detractores de la unidad de la lengua, como Vicente Bosch, Amparo Peris, Voro López Verdejo, Ignacio Carrau. También figura Carles Recio.

Respalda el supuesto valencianismo de Zaplana otras personalidades, como el actor Antonio Ferrandis, los empresarios Arturo Viroque y Vicente Soluda, el abogado Julio de Miguel Martínez o los músicos José Luis García Asensio, Mario Monreal o Ramón Almazán. La lista de personas que, entre otras cosas, resaltan el reconocimiento de Zaplana hacia «la humanidad y el valencianismo de Vicente González Lizondo» incorpora también a ex unionistas como el mismo Bosch o Pascual Durà.

La ofensiva del PP para desestabilizar el partido que ha sido durante cuatro años socio de Gobierno del Consell se desató con toda su crudeza después del verano. Tras el homenaje a González Lizondo, Zaplana protagonizó varios actos —homenajes a la Senyera y el himno—, que tenían como objetivo arrinconar a UV haciendo suyo el mensaje. La estrategia de desestabilización prosiguió con las continuas deserciones de destacados militantes de UV y posterior recuperación para la causa popular, siguiendo el patrón marcado por María Angels Ramón-Llin.

El presidente de la RACV también se opuso al dictamen del Consell de Cultura

LEVANTE-EMV
VALENCIA

El presidente de la RACV, Xavier Casp, ha sido desde hace un año un hueso duro de roer para el Partido Popular, pese a haber sido, en diversas ocasiones, invitado de lujo de muchos de los actos protagonizados por el presidente de la Generalitat y candidato a la reelección, Eduardo Zaplana. Casp estuvo al borde de abstenerse en la votación que dio lugar al dictamen sobre la lengua del Consell Valencià de Cultura y la posterior ley de creación de la Academia Valenciana de Lengua, que aprobó las Cortes Valencianas.

Su compañero del CVC designado por Unión Valenciana, José Boronat, y Leopoldo Peña-roja, consejero por el PP pero que mostró siempre su oposición al dictamen, le convencieron a última hora de que declinase la oferta de presidir la AVL y se opusiera al texto del organismo que preside Santiago Grisolia. Justo un año después, la historia se repite. El PP, en su último cartucho disparado para atraerse a parte del electorado de UV, ha intentado que la firma del presidente de la RACV apareciera en el manifiesto de apoyo a Zaplana sin conseguirlo. No obstante, Casp ha hecho numerosas apariciones públicas junto al líder del PP, e incluso recibió el pasado 2 de junio una visita de Zaplana en la que el candidato popular agasajó al presidente de la RACV.

El dictamen del CVC provocó fuertes discrepancias en el seno de la Academia de Casp, entre aquellos que mostraron su conformidad con el texto y los que lo rechazaron. Algunos de los primeros, como Eduardo Primo Yúfera o José Aparicio, aparecen ahora como firmantes del manifiesto de apoyo al líder y candidato del PP a la presidencia del Consell.

Lanuz y Boronat denuncian presiones de los populares

LEVANTE-EMV
VALENCIA

El Partido Popular ha logrado uno de sus objetivos clave para lograr hoy la mayoría absoluta en la urnas: partir en dos la Real Academia de Cultura Valenciana (RACV), que preside Xavier Casp, y crear una fuerte convulsión en el seno de los defensores del valenciano como lengua distinta del catalán. El manifiesto de respaldo a Eduardo Zaplana fue contestado ayer con otro documento en el que se arremete contra el intento del PP de «apropiarse del discurso valencianista».

Josep Boronat, miembro del Consell Valencià de Cultura y de la Academia de Casp, encabeza el manifiesto «contra la manipulación del valencianismo», al que se han adherido otros componentes de la entidad y representantes de colectivos cercanos a Unión Valenciana.

En el texto, que también ha sido suscrito por el director del Institut Valencià de la Joventut, Joaquim Lanuza, se afirma —en referencia al documento *Reconocimiento valencianista al presidente Eduardo Zaplana*— que «son muchos los que no han querido suscribirlo a pesar de las presiones y muchos más los que creemos que es una clara manipulación de la opinión pública».

25 firmas

Entre las 25 firmas que figuran en el documento de respuesta al texto de respaldo a Zaplana se encuentran las de Antoni Fontelles, periodista y vicepresidente de la sección de Lengua y Literatura de la RACV; los profesores de valenciano Manuel Matas y Jesualdo Masia; la vicepresidenta de Lo Rat Penat, Marivi Ferrandis; el presidente del Grup d'Acció Va-

lencianista, Juan García Sentandreu; Manuel Gimeno y Josep Maria Guinot, miembros de la RACV; el presidente de la asociación Cardona i Vives; María Angels Redon, directora de la *Revista de Filología Valenciana*; o Josep Lluís Llorens, catedrático de la Escuela Universitaria y presidente de la falla Almirante Cadsaro-Conde de Altaes. En el manifiesto, los firmantes denuncian que muchos de los actos del Partido Popular en defensa de la identidad valenciana «han sido forzados por Unión Valenciana», a la vez que afirman que el objetivo último del PP es lograr la mayoría absoluta en las elecciones.

«Todos los valencianos hemos de tener claro que ha sido el PP el que ha pactado con el PSPV el tema de la lengua valenciana en la ley de creación de la Academia Valenciana de Cultura», dice el texto.

Según el documento, en el que los firmantes muestran un anticatalanismo turbundo, la «valencianidad» de la gestión de los populares y de Eduardo Zaplana ha sido: «Que en la escuelas continúa dándose catalán, los libros de texto continúan catalanizados y todas las consellerías e instituciones gobernadas por el PP en esta legislatura han continuado la catalanización de la época del PSOE».

Los firmantes dicen «confiar» en que «cada valenciano abra los ojos y vea la manipulación a la que está siendo sometido y actúe en consecuencia».

Compra de voluntades

Joaquim Lanuza afirmó ayer a *Levante-EMV* que el documento difundido el día de la jornada de reflexión «tiene una clara intención electoralista».

«El PP quiere orientar el voto y dividir a los valencianistas», apostilló. Para el responsable del IVAJ si el PP consigue hoy la mayoría absoluta no será debido a su programa, sino «a una campaña sucia y de compra de voluntades. En estas condiciones —advirtió— los populares no tendrán ninguna credibilidad».

Lanuza cuestionó el supuesto valencianismo del que Eduardo Zaplana hace gala. Es más, según dijo «éste no existe. Es tan sólo una estrategia para ganar votos y conseguir la mayoría absoluta, que es lo único que le interesa», sentenció.

El dirigente de Unión Valenciana se mostró convencido de que dentro de muy poco se verá «el premio económico a muchos de los que han firmado el manifiesto de apoyo a Zaplana».

El periódico *Levante-EMV* arremplegaba también la noticia del manifiesto a favor de Zaplana el domingo 13 de junio, día de las elecciones, pero subrallaba que no se había conseguido la firma de Xavier Casp y destacaba las presiones que habían patido personas significativas del valencianismo per a que firmasen aquell document. Resenyava també el «contramanifest» firmat per 25 valencianistes que no havien sucumbit a la maquinació del PP.

El contramanifest de 1999: la dignitat d'uns pocs

Antoni Fontelles

Diuen que es convenient deixar passar un temps per a parlar de fets de l'història recent, per a que s'aquieten les aigües i es tinga una certa perspectiva. Se supon que es per a qüestions transcendents... no crec que valga per al manifest de l'indignitat que firmaren 84 'personalitats' de la vida pública, en 1999, en defensa de la valenciania del llavors president de la Generalitat Eduardo Zaplana (un clar eixemplar d'antivalencià i corrupte).

Benvengut siga que algu dels 'factors' i 'monyidors' de firmes ho explique o desbargue (1) aci (6, 9 i 12-6-2021), en la uep d'Accio Nacionalista Valenciana (a la que algunes decenes de notables valencianistes ni entren –ni mencionen– per si a cas els contamina...). ¡Quína pobrea d'esperit! Si yo fera lo mateix en els llibres dels catalanistes, anavem apanyats...

Tornem a lo nostre. Carles Recio ha reconegut: a) que fon una operació politicomediàtica montada per a favorir la majoria del Partido Popular (PP) (i de pas, l'eliminació d'Unio Valenciana –UV–), b) que hi hague pressions (hauriem de conèixer les situacions personals de cada firmant i quin era el premi o el càstig), c) que es una col·lecció de 'mentires publicitàries', i d) que n'hi ha firmants fantasma (els ideats per ell en una –infantil– venjança que ha tardat 22 anys en descobrir-nos).

Pero ell no ha seguit el primer en parlar, encara que si com a protagonista o actor principal, no de repartiment; perquè en esta uep [referint-se a la de ANV] hem mencionat l'escrit moltes voltes, especialment per la repercussió que tingue en la desfeta d'UV. També s'ha comentat aci, o en algun altre lloc, que tot formava part d'una campanya de *Las Provincias*-PP i el 'valencianisme'.

El context

Las Provincias (LP), el periòdic que dirigia María Consuelo Reyna (MCR), feya mesos que no deixava passar ocasió per a criticar a Unio Va-

lenciana, si parlava perquè parlava i si callava perquè callava... això sí, sempre hi havia un raconet o mija plana per a destacar el bon treball i la valenciania del seu amat 'Edu' (el que li colocà al seu marit en aquell moment, Jesús Sánchez Carrascosa, com a director de Televisio Valenciana-Canal Nou).

Els oferixc una mostra de l'odi visceral a lo valencià (no a lo folcloric) que tenia María Consuelo Reyna. En 1989, es feren les oposicions al nou ent de radiotelevisio valenciana i d'allí (del diari) nos presentarem quatre persones, si no m'equivoque: un prestigios periodiste d'economia (SMA, Salvador Martínez) i tres vulgars redactors de comarques (de l'edicio de l'Horta... u d'ells era yo... i recorde que cada mes cobravem una cosa distinta perquè ella feya 'estimacions objectives del treball' i nos pagava...). En l'oposicio, a la primera, crec, tombaren al gran periodiste, mentres que alguns atres passarem... i al remat dels quatre nomes yo aprovi les dos oposicions (radio i tele)... i el comentari que li feu al cap de l'edicio (Vicent Manuel Garcés) es que no entenia cómo 'esos que hablan valenciano han aprobado y SMA no' (com si parlar valencià tinguera repercussions en el cocient intelectual...). Ne tinc una atra referida a la presentacio del meu llibre *Societat, ciencia i idioma valencià*... alguna volta l'he contada... ya l'escriuré. I Manuel Gimeno tambe en pot contar alguna atra...

Practicament des del principi de la legislatura del pacte del pollastre (2) entre PP i UV, 1995-1999, la fontaneria popularista no parà i era sabut per casi tots que la dirigia Rafael Blasco (comuniste radical d'inicis, convers al PSOE en conselleria i reconvertit en neolliberal del PP), des de la Subsecretaria de Planificacio del govern de Zaplana. Açò ana in crescendo conforme s'acostaven les eleccions. El primer intent serio, en 1997, en clara connivencia en LP, fon una escissio d'UV, Iniciativa de Progreso de la Comunidad Valenciana. Allí estaven, capitanejats per Vicente Ferrer, conspicus lizondistes (en el pijor sentit de la paraula): Santiago Cerviño, Rafael Ferraro, Juan Manuel Castañer, Alfonso Novo..., que havien perdut poder (o eren transfugues) i llocs retribuïts pel destronament de Vicente González Lizondo (VGL) i l'entronisacio d'Héctor Villalba (cosa que no li agradava gens ni miqueta a la 'señor', com es coneixia en els ambients periodistics a MCR). No durà mes que un parell d'anys (1998-1999); una part dels dirigents s'integrà en el PP (¡quina casualitat!) i uns atres s'organisaren en torn a dos nous partits: Identidad del Reino de Valencia i Alternativa Valenciana (Alternativa de la Comunidad Valenciana), que fon el que es presentà a les eleccions autonòmiques i locals de juny de 1999.

LP destacava freqüentment la 'valenciania' d'estos i la 'maldat'

d'Unio Valenciana (dirigida ara per Héctor Villalba). La rao era que VGL sempre havia segut mes 'condescendent' en les 'sugerencies' de MCR.

Lo dit, en aquell temps estaven per matar el 'monstruo' d'UV perque li menjava terreny al seu PP, l'animeta dels seus ulls; una UV que LP havia ajudat a creixer –en l'inestimable colaboracio del GAV– front a un debil PP. Pura estrategia geopolitica.

Certament UV no tenia una llinea massa clara. En epoca de VGL anaven de 'convergencies' en els catalanistes del Partit Valencià Nacionalista de Pepa Chesa, una escissio d'Unitat del Poble Valencià i que acabà integrant-se en el Bloc Nacionalista Valencià. Observe's ya la disposicio de l'adjectiu: 'partit valencià' –evident– pero no 'nacionaliste valencià' –perque no ho era–. En mig, el joliver de Rafael Blasco i alguns atres, que hauria de mirar en l'hemeroteca (pero ho tinc, segur). En acabant, en epoca de Villalba es clavaren pel mig els de la 'tercera via' de la ma d'excedeesses (Centro Democratico y Social, el d'Adolfo Suárez) i d'algun atre 'valencianiste' com Miquel Ramón Quiles... eren els de "l'unic valencianisme racional (l'emotiva polemica valenciana)" (3) (Ignaci Bellido, Lluís Bertomeu i Josep Miquel Bisbal) o un grup de 'universitaris' que, tant uns com els atres, venien a salvar el valencianisme i a UV que estava en mans dels de la cultura (com se'ns denominava als membres de la Comissio de Llengua i Cultura Valencianes, de la qual formava part), i tocava fer politica. Com a anecdota, els de la cultura, yo mateix, en un seminari d'UV en Alacant vaig parlar de 'conducta de vot i eleccio politica'... que es parlar del sexe dels angels. O Chimo Lanuza, que com a director general de l'IVAJ es dedicava a la silvicultura ¿no?

Dit aço, entre els errors propis i els aliéns (la campanyeta de LP i la poca neutralitat de *Levante-EMV*) vingue lo que vingue. En les votades de juny de 1999, UV trague un 4.76% dels sufragis, li faltaren 24 centesimes per al 5% necessari, i es quedà sense representacio en les Corts. Este percentage, exactament un 0.28%, es el que obtingue Alternativa de la Comunidad Valenciana... ¡objectiu complit!

Prou dirigents (de la primitiva IPCV o de la nova ACV) tingueren el pagament en forma de carrecs, be immediatament (nomenats) be en diferit (en eleccions com a diputats o senadors). Aço ana desunflant-se i les sobres tornaren a UV en 2005... quan no hi havia casi res que fer.

Un atre element singular i significatiu de feya uns mesos: en setembre de 1998 les Corts Valencianes havien aprovat per majoria (PP i PSOE a favor i Unio Valenciana en contra) la llei de creacio de l'Acadèmia Valen-

ciana de la Llengua, fruit d'un pacte previ, en 1996, entre José María Aznar (el que parlava català en l'intimitat) i Jordi Pujol (presunt corrupte, ell i sa família), pel qual el segon garantiria l'elecció del primer com a president del govern a canvi de no trencar la "unitat de la llengua" (i en açò estaven i estan; actualment el president del PP en la Comunitat Valenciana, el zaplanista Carlos Mazón es partidari dels 'consensos' com el que creà la AVLl... *La Vanguardia*, 30-5-2021). ¡l estos nos salvaran dels 'rojos' del Botanic II!

El manifest

I aquí, en este context, es a on s'ha de situar el manifest de l'indignitat. Un document del qual ja explicà alguna cosa, poc, Voro López: "El president Zaplana, per a calmar al valencianisme polític i cultural, prometé formalment a destacats membres de la Junta de Govern de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana, sent Decà Xavier Casp, que la majoria d'acadèmics eixirien d'esta institució i li encomanà una llista de futurs acadèmics [la mateixa promesa que feya el conseller d'Educació Francisco Camps a unes altres entitats abans d'anar-se'n a Madrid en 1999]; a canvi demanà un reconeixement públic del valencianisme cultural en plena campanya electoral en 1999 [...] Huitantaquatre valencianistes firmàrem el manifest. La majoria erem sabedors de les falsetats que contenia i del marcadíssim caràcter electoralista que tenia, però la promesa de tindre majoria en l'Acadèmia Valenciana de la Llengua pesava molt" (López, 2017: 185-186).

Es curios que López afirme que 'la majoria' coneixien les falsetats que contenia l'escrit. Suponc que esta majoria es la que també coneixia que una promesa similar, no escrita, n'hi havia en que el dictamen del Consell Valencià de Cultura fora favorable a les tesis valencianistes... perquè el PP mes UV disponien de majoria en l'institució... i ya sabem qué diu el dictamen i quí vota a favor i quí en contra (Josep Boronat, Leopoldo Peñarroja i Xavier Casp), i els titulars de premsa d'aquells dies (el 4-7-1998 s'aprova el dictamen en comissió i el 13-7-1999 en el ple del CVC)... i "El secretario de la RACV [José Aparicio], a favor del dictamen" (titular d'un solt en LP, 16-7-1998) (Fontelles, 1998: 141-142).

Si t'enganyen una volta, la culpa es del manipulador, però si t'enganyen dos voltes (i damunt, el mateix) la culpa es personal i intransferible.

Clar que lo de l'engany es relatiu. Des de 1999 fins a 2015, durant les majories legislatives del PP, molts d'ells continuaren vivint molt be, i al-

guns millor, inclús els crítics com Recio; aço me fa pensar que a banda del 'engany' hi havia algun atre element explicatiu mes poderos: la coincidencia en l'ideologia politica. I est es el motiu pel qual el 'valencianisme' li ha perdonat –ha oblidat– al PP la creacio de la catalanista AVLI (nomes li ho recordem a cada punt uns quants), en les enormes conseqüencies que te, i a l'esquerra del Botanic I i II no li perdona el seu catalanisme. Perque ad eixa majoria 'valencianista' li pesa mes, li es determinant, l'ideologia dre-tana per damunt del valencianisme. I es lo que n'hi havia i n'hi ha.

A banda d'homenages varis i defenses de la personalitat valenciana i dels seus símbols, els rubricants li reconeixien al president Eduardo Zaplana la següent 'gloria': "El president del Consell tambe ha impulsat la Proposicio de Llei per a la creacio de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, conseguint sa aprovacio, per majoria, en les Corts Valencianes". ¡I ad alguns encara els destorba que ho recordem!... si ells ho posaven com un 'merit'.

Per aquells anys, i mes en la majoria parlamentaria absoluta del PP des de 1999, revolaven pels mijos de comunicacio actors de repartiment, secundaris, figurants, aspirants... a una ombra baix el sol. No eren estranyes les lloes, els panegirics, els cants... en honor a... N'aporte u (n'hi ha mes) com a eixemple i corroboracio de la 'tendencia'. El text es un articul d'opinio ("L'encert dels valencians") en el qual es poden llegir coses sucoses: "Nosaltres estem per construir, per recolzar positiva i fermament el lideratge protagonitzat pel president Zaplana i la seua acció de govern [...] Eduardo Zaplana és el primer president valencianista que té la Generalitat Valenciana [...] Aspirar a una marca valenciana influent... i per què no, tindre la voluntat de valencianitzar l'Estat i la UE... Zaplana es el millor encert dels valencians des de fa temps, massa temps. Llarga vida.", aço ho firmava un tal Lluís Bertomeu i Torner (de la Fundació Cívica 9 d'Octubre-Joventut Valencianista de la CV), en *Diario de Valencia* (3-4-2001: 4). Ya veuen, res que envejar al 'manifest'. La mateixeta linea, el mateix encens, la mateixa manipulacio, les mateixes ganes de ¿qué hi ha de lo meu?... lo tipic d'un gran sector del 'valencianisme'. Per cert, l'autor començà sent 'valencianiste', en acabant se'n passà a la 'tercera via' i acabà, com molts atres, en el PP...

La llista de l'indignitat: els firmants publicats

En LP, 12 de juny de 1999, es reproduia part del manifest i una part dels 84 firmants, en concret son els 68 següents (en falten 16)

"Artur Ahuir, filólogo. **Alex Alemany**, presidente del Círculo de Be-

llas Artes de Valencia. **Francisco Antequera Alabau**, seleccionador nacional de ciclismo. **José Aparicio Pérez**, arqueólogo y secretario Real Academia de Cultura Valenciana. **Ricardo Arias**, deportista. **Vicente Boluda**, empresario. **León Esteban Mateo**, catedrático de Historia de la Educación, Universidad de Valencia. **Enrique Esteve Mollá**, presidente de Lo Rat Penat. **Ramón Ferrer Navarro**, doctor en Historia, Universidad de Valencia. **Enrique García Asensio**, director de la orquesta de Radio Televisión Española. **Antonio Mestre Sanchis**, catedrático de Historia Moderna, Universidad de Valencia. **Eduardo Primo Yúfera**, científico, catedrático de la Universidad Politécnica de Valencia. **Antonio Puchades**, futbolista. **Carles Recio**, presidente del Institut d'Estudis Valencians. **Arturo Virosque**, presidente de la Cámara de Comercio de Valencia. **Juan Ferrando Badía**, catedrático de derecho de la Universidad de Valencia. **Antonio Ferrandis**, actor. **Voro López Verdejo**, filólogo. **Salvador Guaita Piles**, artista fallero. **Santiago Cerviño Guimerá**, ex presidente Junta Central Fallera y ex concejal del Ayuntamiento de Valencia. **Amparo Peris Pallardó**, presidenta Amics del Corpus. **José Luis Pérez Abad "Noven"**, artista fallero. **Vicente Cerezo Pascual**, presidente del Altar Ruzafa-San Vicente. **Donís Martín Albizua**, secretario general de Junta Central Fallera. **Manuel Camarasa**, presidente Federación Folklore Tradicional de la Comunidad Valenciana. **Arturo Devís**, presidente Seguidors de la Virgen. **Ignacio Carrau Leonarte**, presidente de la Cofradía del Santo Cáliz. **José Luis García Asensio**, catedrático de violín. **Manuel Giner Miralles**, médico. **"Waldo" Machado Da Silva**, deportista. **Federico Martínez Roda**, catedrático de instituto. **Julio de Miguel Martínez Bujanda**, abogado. **Ignacio Monzonis Marín**, abogado empresario. **Francisco Roca Traver**, vicedecano de la Real Academia de Cultura Valenciana. **Alfonso Vila Moreno**, catedrático de Historia. **Jesús Villalmanzo Cameno**, historiador del Archivo del Reino de Valencia. **Chico [Chimo] Gea Abad**, psicólogo. **José L. Albiach Esteban**, ex vicepresidente Junta Central Fallera. **Armando Serra Cortés**, artista. **Vicente Reboilar**, escritor. **Concepción Monllor Esteban**, Grup de Dones Valencianes. **José Vicente Ballester Dolz**, funcionario. **Alberto Martí Esplugues**, empresario. **Emilio Lisart Borrás**, presidente Altar San Vicente La Cañada. **Antonio Leyva Valero**, presidente Real Hermandad de Jesús con la Cruz. **Francisco Blanch Soria**, ex asesor Junta Central Fallera. **Miguel A. Belenguier**, presidente asociación sociocultural Atarazanas. **Vicente Bosch**, jefe de Deportes de Canal 9. **José Cosí Sánchez**, presidente del Consejo Mundial de Formación profesional. **Pascual Durá**, gerente Consell Metropolità de l'Horta. **Ramón Almazán**, profesor titular Universidad de Valencia, ex presidente de la Sociedad Filarmónica. **Mario Monreal**, catedrático de

piano. **José A. Pelejero Vila**, cronista de Vallada. **Concha Parra Beneyto**, valencianista. **Enrique Esteller Sanchis**, valencianista. **José Luis Peris Villanueva**, director secció Institut d'Estudis Valencians. **José Guillén**, valencianista. **Esteve Fillol Ricard**, licenciado en Filologia. **José Barrado Catier**, licenciado en Historia. **Maria Dolors Morote Bernal**, escritora. **Tomás López Rodas**, escritor, president Grup Heura. **Angels Fernández Rico**, escriptora y licenciada en Historia. **José Luis Abad Rubio**, fotógrafo y escritor. **Carlos Poveda Escrivá**, escritor. **Antonio Manuel Pérez Sanchis**, valencianista. **José Melero Canet**, editor. **Alex Taberner Serrano**, pintor. **Antoni García Tortajada**, escultor. **Alejandro Leston Grau**, investigador.”.

Els inexistents o fantasmes, segons Recio, son: José Guillén, Esteve Fillol Ricard, Joan Barrado Catier, Angels Fernández Rico i Antonio Manuel Pérez Sanchis.

La reaccio

Est escrit nos alarmà ad alguns valencianistes perque sabiem de l'intencio: Ilegitimar a Zaplana-PP i desllegitimar (per ausencia) a Unio Valenciana, especialment perque prou d'ells havien rebut 'bon tracte' d'este partit mentres estava en el poder. Es mes, alguns dels firmants encara ocupaven carrecs 'politics' posats per UV (com Enric Esteve o Vicente Bosch).

Nomes coneguerem la noticia que publicava LP, en la jornada de reflexio, alguns advertirem clarament l'objectiu. Chimo Lanuza i un servidor nos posarem en marcha per a intentar contrarrestar, en la mida de lo possible, el dany que generava a Unio Valenciana (i per supost al valencianisme) perque implicava apoyar unes politiques, idiomatiques, contraries als postulats del moviment cívicosocial.

Hi havia poques hores. Redactarem quatre ralles en les principals idees. Telefonarem a persones que no havien firmat el reconeiximent pro-Zaplana, perque estava clar que eren els candidats a subscriure el contramanifest. L'operacio es realisà durant el mati del dissabte 12 de juny.

Com que no hi havia temps material per a que s'arreglaren les firmes en el paper, per telefon el text es va llegir a cada u dels interessats, els quals donaren la conformitat a la seua adhesio. Es dir, s'otorgà verbalment el consentiment per a figurar al peu del document. Tampoc estirarem molt mes els contactes perque l'efecte que perseguiem era visibilisar que hi havia gent en contra de tal manipulacio.

A primeres hores de la vesprada anarem Chimo Lanuza i yo a portar el document a LP i *Levante-EMV*. Lanuza entrà a LP i parlà en el responsa-

ble de l'edicio, Baltasar Bueno, el qual es negà a publicar-lo perquè havia d'eixir el dia de les eleccions, el duminenge 13 de juny, alegant el seu caràcter polític i excusant-se en que no es podia fer. Un altre que estava en la pomada, que sempre ha seguit defensor del PP, variable ortogràficament (uns dies partidari de les N-32 pures, sense catalanitzar ¿? i uns altres anarquiste) i ara, coses de la vida, col·labora en *Levante-EMV*...

En acabant d'aquest fracàs, que nos esperàvem, perquè sabem que era una 'operació' de salvavides a Zaplana; anarem a *Levante-EMV* (no recorde en quí parlarem) però, a pesar de no ser una notícia pròpia (el manifest), s'ho montaren per a poder traure el contramanifest... fent referència al text primer nos dedicaren un espai a la replicació, que ixque... sense problemes legals, el dia de les eleccions... la jornada que era impossible per a LP. I no els passà res. Les autoritats electorals no digueren res.

En la pàgina 14 se reproduïx una imatge de la plana de *Levante-EMV* a on ixquen les dos notícies.

Est és el contingut del contramanifest (reproducció íntegra i textual) i, segons ho vist, la llista dels 26 'valents' que desafien el 'poder mundial' del PP i de Zaplana. No m'equivoque si assegure que molts dels subscriptors del 'reconeixement' no tenien cap necessitat ni podien temer cap represàlia laboral o social si no s'adherien.

CONTRA LA MANIPULACIÓ DEL VALENCIANISME

Davant la publicació del document "Reconeixement valencianista al president Eduardo Zaplana" subscrit per diverses persones, en la jornada de reflexió, els firmants i adherits al present document hem d'expressar que:

Sense qüestionar la valenciania provada d'alguns dels firmants, hem d'aclarir que són molts els que no han volgut subscriure'l a pesar de les pressions i molts més els que creguem que és una clara manipulació de l'opinió pública. Molts dels firmants del document ni saben ni han volgut dependre a parlar o escriure en llengua valenciana.

Hem de denunciar públicament que l'objectiu últim és electoral per a que el Partido Popular obtinga la majoria en les eleccions de demà duminenge.

Els valencians i les valencianes han de saber que moltes de les actuacions del Partido Popular en defensa de l'identitat valenciana han seguit forçades per uns altres partits o per diverses organitzacions valencianistes.

Tots els valencians han de tindre clar que ha segut el Partido Popular el que ha pactat en el PSOE-PSPV el tema de la llengua valenciana en la llei de creacio de l'Academia Valenciana de la Llengua (catalana).

En la mencionada llei de creacio de l'Academia Valenciana de la Llengua s'expressa que s'ha de mantindre l'actual model catalanisant de la llengua; a l'idioma valencià se li pot dir ya catala, sense problemes; per ultim, es innegable que s'ha inclòs la llengua valenciana com a part de la catalana.

La valencianitat del treball realisat pel Partido Popular i el seu president Eduardo Zaplana es la següent: en les escoles continúa donant-se catala, els llibres de text continuen catalanisats i totes les institucions i conselleries governades pel PP en esta legislatura han continuat la catalanisacio de l'epoca del PSOE.

Per ultim, confiem que cada valencià obriga els ulls i veja la manipulacio a la que està sent somes i actue en conseqüència.

Valencia, 12 de juny de 1999

S'han adherit al present document "Contra la manipulacio del valencianisme"

Josep Boronat (membre del Consell Valencià de Cultura, membre de la Seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes de la RACV)

Lleopolt Peñarroja (catedratic d'institut, membre del Consell Valencià de Cultura, academic de la RACV)

Chimo Lanuza (filolec, director general de l'Institut Valencià de la Joventut, membre de la Seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes de la RACV, expresident de la Seccio de Cursos de Llengua Valenciana de Lo Rat Penat)

Manuel Matas (llicenciat en historia, investigador, professor de llengua valenciana)

Jesualdo Masià (psicolec, professor de llengua valenciana)

Manuel Gimeno (filolec, secretari de la Seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes de la RACV, expresident de la Seccio de Cursos de Llengua Valenciana de Lo Rat Penat)

Mª Pilar Prósper (llicenciada en historia, investigadora)

Laura García (filologa, membre de la seccio de Llengua i Lliteratura

Valencianes de la RACV)

Josep Vicent Guinot (president del Colectiu Jovenil d'Associacions Valencianistes)

Antoni Fontelles (periodiste, expresident de la seccio de Cursos de Llengua Valenciana de Lo Rat Penat, vicepresident de la seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes de la RACV)

Miquel Castellano (escritor, director de la revista lliteraria en llengua valenciana "Cresol")

Pere Astillero (editor)

Francesc Tarazona (mege, president de l'associacio cultural "Prometeo")

Enric Llorens (professor titular de l'Universitat de Valencia, catedratic d'institut)

Josep Maria Guinot (filolec, membre de la seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes de la RACV, academic honorari de la RACV)

Josep Melià (escritor, membre de l'Associacio d'Escriptors en Llengua Valenciana)

Mª Angels Redón (psicologa, directora de la "Revista de Filologia Valenciana")

Josep Furió (escritor, catedratic d'institut)

Gonçal Romero (advocat, president de l'associacio cultural "Cardona i Vives")

Marivi Ferrandis (llicenciada en historia, investigadora, vicepresidenta de Lo Rat Penat)

Juli Moreno (llicenciat en historia, president dels Cursos de Llengua i Cultura Valencianes de Lo Rat Penat)

Pere Aguilar (vicepresident del Grup d'Accio Valencianista)

Josep Lluís Llorens (catedratic d'Escola Universitaria, president de la falla Almirante Cadarso-Conde Altea)

Juan García (advocat, president del Grup d'Accio Valencianista)

Vicent Savall (cantautor)

Josep Lacreu (artista plastic)

Breu epilec

Que cadascu traga les seues conclusions respecte als firmants del manifest i del contramanifest i de la posterior trayectoria personal, des de 1999 fins a hui, 2021... per allo de la memoria, la dignitat i la confiança... i de les traïcions i dels traïdors i dels venuts. Es el fondo i la forma.

NOTES

(1) 'desburgar' es lo que en castella dirien 'desentrañar', 'desenmarañar', el DCVB no la porta, pero si 'esburgar' en el Maestrat. El diccionari d'Escrib i els de la RACV porten les dos, com tambe ho fa el de la AVLl. He constatat que està viva en l'Horta.

(2) Rebe este nom no tant pel repartiment de conselleries i carrecs (cosa habitual en els governs de coalicio) com perque en les negociacions intervingue Federico Félix, president de la patronal valenciana del sector avicola.

(3) Es el titol d'un llibre.

BIBLIOGRAFIA

FONTELLES, Antoni (1998), «Construint realitats en paraules (El dictamen del Consell Valencià de Cultura i la Llei de Creacio de l'Academia Valenciana de la Llengua)», en *Revista de Filologia Valenciana*, num. 5, Valencia, Accio Bibliografica Valenciana, pp. 97-161.

LÓPEZ, Voro (2017), *Sense pèls en la llengua. El llibre roig de la llengua valenciana*, Valencia, Foment de les Lletres Valencianes-L'Oronella.